

EDITORIAL

Cercles. Revista d'Història Cultural 16/2013: 7-8

ISSN: 1139-0158

ELS INTEL·LECTUALS DAVANT DELS REPTES DELS ANYS SEIXANTA

GEHCI
Universitat de Barcelona

La progressiva aparició d'estudis específics i l'avenç de la recerca mostren de manera clara l'interès que despertien els anys seixanta del segle XX entre els contemporaneistes. Jornades científiques i números monogràfics de publicacions especialitzades així ho mostren. Per als qui estem preocupats per l'anàlisi de la història de la cultura i dels intel·lectuals, aquesta constatació és evident per l'influx que aquella dècada va tenir en les elaboracions doctrinals i estratègiques de la Transició i de la primera consolidació democràtica. I també pels enormes canvis que van suposar en el món cultural, des de la sociologia dels seus protagonistes fins als referents internacionals, en un món en el qual s'insistia que «els temps estan canviant». Es tracta, sens dubte, d'una d'aquelles conjuntures en les quals es produeixen inflexions històriques, sempre més difícils de situar en la història social i cultural que en la història política.

Aquestes motivacions van decidir el GEHCI a convocar el desembre de 2011 un seminari de treball sota el títol «Els intel·lectuals davant dels reptes dels anys seixanta» que, al llarg de dos dies, va analitzar diferents aspectes. D'entrada, vam proposar una reflexió sobre les actituds dels intel·lectuals, marcades òbviament per la dialèctica franquisme/antifranquisme, per les necessitats de la militància i per l'alineament polític de l'intel·lectual. Un segon eix de debat tenia com a nucli les idees, és a dir, quines eren les propostes que van gaudir d'un major predicament en els àmbits culturals, amb un èmfasi especial en el que

significa el concepte de canvi. Finalment, també posàvem damunt la taula el debat sobre les ruptures i les continuïtats, el diàleg entre la recuperació de tradicions o l'accent en tot allò que s'interpretava com a nou, una qüestió especialment interessant en el nostre cas, en què aquesta dinàmica es vivia sota l'enorme condicionant d'una dictadura que utilitzava diversos mecanismes per a amagar o minimitzar autors i referències.

Les preocupacions suara expressades van donar lloc a vius debats en els quals van participar Ismael Saz, Javier Muñoz Soro, Miguel Ángel Ruiz Carnicer, Giaime Pala, Jordi Gràcia, Francisco Sevillano, Ignacio Peiró, Albert Balcells, Jordi Casassas i Carles Santacana. (Sebastià Serra no va poder participar-hi per problemes personals d'última hora). És difícil reproduir les discussions, però els participants, de set universitats diferents, han fet l'esforç de presentar diversos treballs inspirats en les sessions del seminari que pensem que signifiquen una notable aportació al tema de debat i que confiem que interessin els contemporaneistes. A més, incloem també tres textos que tracten aspectes substancials de la mateixa temàtica, encara que no tenen el seu origen en el seminari. Jordi Amat ens aproxima, a partir de fonts inèdites, a projectes desconeguts de l'activisme de la cultura catalanista, i Tomàs Suau i Ramon Civit ens mostren parts significatives de les seves tesis doctorals, presentades recentment, sobre el paper dels arquitectes com a col·lectiu professional i les polèmiques polítiques entorn del reconeixement a l'escriptor Josep Pla. Tot plegat indica l'interès que genera una línia de treball que des del GEHCI pensem seguir potenciant en el futur.

D'altra banda, ens plau anunciar que, a partir del present número de *Cercles*, la revista enceta una col·laboració amb el «Projecte Almirall. Pensament i cultura del segle XIX» que tindrà continuïtat en els propers números. Aquest projecte pretén estudiar la recepció de les idees a Catalunya al final del segle XIX mitjançant l'anàlisi i l'explicació del catàleg de la Biblioteca de l'Ateneu Barcelonès.